

30 РОКІВ НАТХНЕННЯ ТА ТВОРЧОСТІ: КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ТА ВИХОВНА МІСІЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ВІТАЛЬНІ «ГАРМОНІЯ» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АГРАРІЇВ

В даній статті розглядається просвітницька діяльність читацького об'єднання літературної вітальні «Гармонія» за 30 років з дня її заснування, основні виховні заходи, які сприяють вихованню національної свідомості, активної життєвої позиції та формуванню особистості студента на принципах загальнолюдських цінностей, а також творчий доробок студентів агроуніверситету – учасників об'єднання.

Ключові слова: культура, читацькі об'єднання, особистість, просвітницька діяльність, творчість.

В статье рассматривается просветительская деятельность читательского объединения литературной гостиной «Гармония» за 30 лет ее существования . основные воспитательные мероприятия, которые содействуют воспитанию национального сознания, активной жизненной позиции на принципах общечеловеческой морали, а также творчество студентов агроуниверситета–участников объединения .

Ключевые слова: культура, читательские объединения, личность, просветительская деятельность, творчество.

Одним із провідних принципів на шляху розвитку суспільства є процес виховання, формування у студентів загальнолюдських цінностей. З метою опанування духовних цінностей, формування високої моралі через прекрасне, вдосконалення творчих здібностей у науковій бібліотеці працює літературна вітальня «Гармонія», яка сприяє пошуків творчого життя в студентському середовищі, заохочує до творчості талановитих студентів і викладачів.

Літературна вітальня «Гармонія» організована в 1982 році , керівник – В.О.Гескіна. Тематика її засідань різноманітна і присвячується державним та професійним святкам, ювілейним датам, відзначенню свят за народним календарем, організації виставок творів образотворчого мистецтва та орієнтована на вивчення надбань української та світової культури.

У роботі літературної вітальні «Гармонія» у різні роки приймали участь студенти та викладачі агроуніверситету, його випускники. Серед них творчі особистості, студенти: Наталія Здор, Ірина Біленко, Діана Книш, Альона Григорова, Тетяна Ключко, Наталія Близнюк, Катерина Фенік, Наталія Подвижна, Оксана Кісенко, викладачі– П. М.Кухаренко, Б.Д. Шаталін, Г.М.Іванова, А.В.Ольшанський, методист бібліотеки В.О.Гескіна, вірші яких стали основою збірки «На просторах поезії». У творчому доробку учасників літературної вітальні «Гармонія» понад 60 пісень, які увійшли до збірника пісень «Песни, рожденные в «Гармонии». Серед авторів: Дмитро Тунік, Сергій Немченко, Ольга Якименко, Наталія Салімоненко, Наталія Серебряна. Щорічно в рамках фестивалю поезії та музики проводяться творчі звіти учасників літературної вітальні «Гармонія» за назвами «Сузір'я студентських талантів», «Творчість, народжена в «Гармонії».

У витоків літературної вітальні були: директор бібліотеки З.Ю Дудченко, співробітники бібліотеки Л.Є.Прудка, Н.І.Іванова, Є.В.Маркелова, професори Л.І.Марчук, В.П. Єрьоменко, В.Г.Бутенко, завідувачі кафедр В.І.Мілегін, Т.Г.Вініченко викладачі М.М.Харитонов, Л.М.Пестрикова, Г.В.Чичкань, О.Г.Бурлаченко, В.І.Андрєєва, Г.М.Іванова, А.П.Зражевський, Р.Г.Мещерський, В.Д.Сахаров.

У різні роки діяльності літературної вітальні «Гармонія» музичний супровід вели: М.М.Харитонов – нині доктор сільськогосподарських наук, завідувач кафедри фізкультури В.І.Мілегін (гітара), завідувачі кафедри філософії, соціології, історії професори В.П.Єрьоменко та Л.І.Марчук (баян), студенти Сергій Немченко, Наталія Салімоненко, випускники Руслана Дідковська, Ольга Якименко, Ганна Зубченко (піаніно), Тетяна Павлова (гітара), Дмитро Тунік (баян), композитор Дніпропетровщини Наталія Василівна Серебряна та викладач Дніпропетровського музичного училища Леонід Петрович Журавський.

Важливо те, що діяльність читацьких об'єднань бібліотеки та молодіжного центру «Відродження» факультету механізації сільського господарства не обмежуються межами університету – студенти творчо співпрацюють, обмінюються досвідом з читацькими об'єднаннями вищих навчальних закладів міста, представляли свою творчість на місцевому радіо, телебаченні, обласних семінарах бібліотечних працівників Дніпропетровщини.

На допомогу кураторам в проведенні виховних заходів керівником літературної вітальні В.О.Гескіною та творчою групою студентів підготовлено понад 60 сценаріїв культурно-виховних заходів, частина з яких увійшла до збірки «Хай душа проростає садами», присвяченої 90-річчю з дня заснування ДДАУ та «Збірника сценаріїв культурно-виховних заходів», підготовленого Міністерством аграрної політики та продовольства України.

У березні 2012 р. відбувся творчий звіт учасників літературної вітальні «Гармонія» під назвою «В гармонії з поезією та музикою в душі», присвячений 30-річчю її заснування. На свято запрошені викладачі факультетів, кафедр, студентська молодь, випускники та викладачі, які стояли у витоків об'єднання. Зі своїми спогадами та побажаннями подальших творчих напрацювань виступили керівник літературної вітальні у 80-х роках, завідувачка сектором ідейно-виховної роботи бібліотеки, а нині кандидат філологічних наук Дніпропетровського національного університету Н.І. Іванова, композитор Н.В. Серебряна, професор Л. М.Степченко та доцент М.М. Харитонов. Заступник директора наукової бібліотеки Л.Є.Прудка вручила активним учасникам Подяки від ректорату, профкому та деканатів. З літературною вітальнею тісно співпрацює створений у 2008 році клуб «Родовід» (керівник А.Г.Братчик, директор наукової бібліотеки), основним завданням якого є формування у студентів навичок та знань з розвитку родоводів численних представників української культури, шанування свого роду, традицій та звичаїв, допомога студентам в самостійному ознайомленні з літературними джерелами, матеріалами музеїв краю, села.

Вивченню історико-культурної спадщини та формуванню національної свідомості сприяє співпраця з кураторами. Під час кураторських годин проводяться бесіди та бібліографічні огляди «Славетні роди України» (Симиренків, Патонів,

Григоровичів-Барських), «Творці наукового світу» (вчені-ювіляри 2011 року О.Богомолець і М.Янгель), «Духовні пам'ятки України» (2011 – рік культурної спадщини та 450-річчя від дня виходу у світ визначного пам'ятника стародавньої літературної мови та мистецтва «Пересопницького Євангелія» (1556–1561 рр.) тощо.

В ході проведення фестивалю-конкурсу «Студентська весна–2011» були оформлені виставки: «Творчі доробки учасників читацьких об'єднань (літературної вітальні «Гармонія» та літературної студії «Дивослово», «Сузір'я талантів» – виставка декоративно-прикладного мистецтва учасників читацького об'єднання «Родовід», авторські виставки фоторобіт Деевої Інни) – Лауреата міського конкурсу фоторобіт «Наш дім – Дніпропетровськ», Семиренко Каріни Гната Вагнера, Катерини Титаренко, виробів із соломи Онуфрієва Тараса; вишитих робіт доцента кафедри ґрунтознавства та екології Г.О.Бондар.

Виставки декоративно-прикладного мистецтва учасників читацького об'єднання «Родовід» демонструються в читальній залі періодичних видань під час засідань літературної вітальні «Гармонія», екскурсій по бібліотеці для учасників міжнародного проекту TEMPUS TESIS «Експертиза та контроль якості продуктів харчування», Дня відкритих дверей, проведення Шевченківських читань, ювілеїв українських письменників, композиторів, музикантів, артистів, Міжнародного дня рідної мови, Дня незалежності України, Дня Конституції, Всеукраїнського дня бібліотек, ювілейних дат (80-річчя, 85-річчя та 90-річчя з дня заснування Дніпропетровського державного аграрного університету та наукової бібліотеки) тощо.

Культурно-просвітницькі та виховні заходи, які проводяться на засіданнях літературної вітальні «Гармонія» охоплюють широке коло актуальних питань сьогодення, виховують духовність, популяризують видання про історію України, інтеграцію в європейський простір, демократизацію суспільного життя, розкривають чарівний світ літератури, мистецтва, традицій українського народу, сприяють розширенню світогляду, розвитку особистості.

Серед комплексних масових заходів, які проводяться на кураторських годинах, філіях наукової бібліотеки, в студентських гуртожитках: зустрічі з вченими, викладачами, деканами (П.М.Кухаренком – факультет механізації сільського господарства, А.В.Ткачуком – еколого-меліоративний факультет, О.О.Мициком – агрономічний факультет).

Знаковим заходом, який відбувся на філії наукової бібліотеки № 2 було вшанування пам'яті відомого вченого-гельмінтолога, доктора біологічних наук, професора Якова Миколайовича Захрялова. Вечір пам'яті організовано працівниками наукової бібліотеки спільно з факультетом ветеринарної медицини і кафедрою паразитології та інвазійних хвороб тварин, яку у свій час очолював Я.М.Захрялов.

Учасники заходу мали можливість познайомитися з подарованою родиною Захрялових науковій бібліотеці колекцією видань біля 300 примірників, серед яких – збірники наукових праць з публікаціями Я.М. Захрялова, раритетні видання з автографами відомих вчених, цінна галузева література.

Вечір відкрив декан факультету ветеринарної медицини Бібен І.А. Присутні викладачі, студенти, співробітники, послідовники його справи щиро вітали рідних:

дружину Клавдію Гаврилівну, сина Олександра та внучку Анну, які поділились спогадами про життєвий шлях та наукову діяльність вченого. Він був прекрасним сім'янином, справжньою Людиною, прикладом для дітей, внуків, студентської молоді. Йому були притаманні велике працелюбство, наполегливість в досягненні мети, повага та любов до оточуючих.

Колеги Якова Миколайовича: Заярко О.І. – директор Інституту біотехнології та здоров'я тварин, Шендрик Л.І. – професор, завідувача кафедрою паразитології та інвазійних хвороб тварин, доценти кафедри Гогітідзе Н.А. і Тюпіна Н.М., Похил В.І. – завідувач кафедрою технології виробництва продукції тваринництва, Рожков В.В. – доцент кафедри технології переробки продукції тваринництва, Дворецький А.І. – професор, завідувач кафедрою рибництва та аквакультури характеризували його як взірця наукового патріотизму, прекрасного педагога, вихователя і наставника студентської молоді.

З добрими словами вдячності виступила випускниця факультету ветеринарної медицини, одна із аспіранток Якова Миколайовича, кандидат біологічних наук із м. Кам'янець-Подільськ Карчевська Тетяна Миколаївна. Методист наукової бібліотеки Гескіна В.О. охарактеризувала Я.М.Захрялова як активного читача бібліотеки.

Зустрічі з випускниками ДДАУ, презентації нових видань в ході проведення Тижнів факультетів, Місячника екологічних знань, Місячника першокурсника, фестивалю студентської поезії та музики «Сузір'я студентських талантів», години духовного спілкування, уроки мужності і патріотизму: «Студенти вогняних семінарів», «Гідні сини України», «Цей день святковий Перемоги», «Дата вкарбована в серце назавжди», години філософських роздумів «Краса гармонії, природи і слова», диспути «Чи потрібна людині краса», «Що означає поняття «мистецтво жити?», Всесвітнього дня поезії «Поезія – то стан душі», «Поетичні таланти студентів агроуніверситету», «...Поезії та музики кристал», Міжнародного дня рідної мови: «Мова – духовний скарб народу», «Біля джерел української мови», Дня незалежності України, Дня працівників сільського господарства, вечори-портрети до ювілейних дат поетів та письменників України (В. Стуса, В.Симоненка, Л.Костенко тощо), Шевченківські читання, Дні Лесі Українки є традиційними у творчому доробку читацьких об'єднань наукової бібліотеки.

Саме на таких заходах студенти залучаються до духовності, відкриваючи для себе перлини із скарбниці української та світової культури.

Основний орієнтир у вихованні студентської молоді – забезпечення духовної єдності поколінь, виховання любові до рідного краю, традицій, звичаїв свого народу, утвердження принципів загальнолюдської моралі, правди, справедливості, милосердя і доброти.

Зустрічі сьогоденних студентів з поколінням аграріїв, випускниками ДДАУ минулих років, це – зустріч досвіду і молодого покоління, возвеличення землеробської праці, передання традицій, спадкоємність у навчанні та праці, виховання почуття гордості за навчальний заклад, де молодь здобуває освіту.

З цією метою спільно з факультетами проводяться зустрічі з випускниками ДДАУ різних років: Лебедем Є.М. доктором сільськогосподарських наук, академіком НААН України, професорами Циковим В.С. та Чабаном І.П., викладачами Лук'яненко Н.В., Козар Д.Г., Стаценко Ю.Ф., Максимом Ревою – менеджером

компанії «Тасо Воча» (Іспанія) та іншими. Представлені досить цікаві матеріали на книжкових виставках «Пишаємося нашими випускниками», «Науковці ДДАУ – ювіляри», «Пам'ять про вчених ДДАУ». На кураторських годинах, в читальних залах гуртожитків, на сторінках газети «Кадри – селу» проводяться бесіди про їх життя та наукову діяльність, бібліографічні огляди наукових праць вчених агроуніверситету.

Важливим виховним моментом для студентів факультету механізації сільського господарства була організована спільно з деканатом зустріч з першими випускниками факультету 1959 року, які поділилися своїм життєвим досвідом у набутій професії, спогадами про прекрасні студентські роки, висловили побажання та поради майбутнім фахівцям. Учасники музичного ансамблю «Дружба» та молодіжного центру «Відродження» виконували пісні їх студентської юності 50-х, 60-х років, а також пісні, народжені в літературній вітальні «Гармонія» на слова декана факультету Петра Михайловича Кухаренка.

В рамках Тижня факультету механізації сільського господарства відбулися незабутні зустрічі студентів з випускниками Коржом Олександром Миколайовичем, директором приватного підприємства «Таврія», що на Херсонщині, М.І.Пістуновим, який очолював Центр дорадництва агроуніверситету, Ю.М.Пашенком, заступником директора Інституту зернового господарства, які поділилися спогадами про багатогранне, активне, творче студентське життя, висловили корисні поради та побажання студентам, майбутнім аграріям наполегливо вчитися, стати хорошим спеціалістом і знайти своє місце в житті, повсякчас оволодівати всіма знаннями, які даються в університеті.

У рамках Тижня агрономічного факультету проведено зустріч з провідними спеціалістами, інспекторами карантину рослин під керівництвом начальника Головної державної інспекції карантину рослин України А.Г.Білика та начальника Державної інспекції в Дніпропетровській області А.І.Хорішка. Стали традиційними проведення спільно з кураторами факультетів щорічних масових заходів до Дня заснування міста Дніпропетровська; тематичних кураторських години «Квітує місто над Дніпром», «Велична історія Дніпропетровщини», «Рідне місто моє – джерело натхнення та творчості», «Дніпропетровськ – місто студентів».

У відділах бібліотеки діяли відкриті перегляди, книжкові виставки: «Славетне минуле рідного міста», «Увінчані славою Герої війни», «Дніпропетровськ – колыска видатних людей», виставки робіт учасників творчих об'єднань, проводилися бесіди, бібліографічні огляди літератури «Їх іменами названі вулиці», «Почесні громадяни міста», «Вони у славі наше місто», «Героїв ми будемо вічно пам'ятати» (викладачі ДДАУ – Герої війни), «Місто, яке виховало державних діячів» (Г.Петровський, Л.Брежнєв, В.Щербицький, Л.Кучма).

На одному із засідань літературної вітальні «Гармонія» «Поетичні надбання наших земляків» йшла розповідь про М.Светлова, Д.Кедріна, О.Галича, О.Гончара.

Ряд засідань присвячувалися екологічній освіті та екологічному вихованню з питань екології, здоров'я людини, засвоєння високоморальних норм поведінки, прищеплення любові до професії, рідного краю, чуйного відношення до навколишнього середовища.

З цією метою на допомогу майбутнім фахівцям аграрного виробництва проведено Місячник екології «Довкілля: минуле, сьогодення, майбутнє».

У підрозділах наукової бібліотеки діяли книжкові виставки і відкриті перегляди літератури «Здорова земля – здорова людина», «Екологічний стан навколишнього середовища України», «Збережемо красу нашої Землі», «Екологія Дніпропетровщини».

В рамках Місячника екологічних знань ефективним був День еколого-меліоративного факультету, в програмі якого відбулася зустріч першокурсників з деканом Ткачуком А.В. «Еколог – професія майбутнього». В читальній залі періодичних видань демонструвалася виставка альбомів світлин та малюнків студентів факультету та відкритий перегляд літератури «Екологія і сільське господарство: проблеми сьогодення».

Для студентів агрономічного факультету та факультету механізації сільського господарства проведено засідання літературної вітальні «Гармонія» «Будьмо садівничими планети», де прозвучала літературно-музична композиція «Краса гармонії природи та людини».

Цікавою була зустріч студентів за назвою «Місія сучасного еколога» з Грицаном Юрієм Івановичем, проректором з наукової роботи, професором кафедри екології та ґрунтознавства, доктором біологічних наук, академіком УЕАН, Головою Дніпропетровської організації Всеукраїнської екологічної ліги.

Запам'яталася студентам година філософських роздумів «Краса гармонії, природи і слова», де звучали літературно-музичні твори «Гармонія таланту і душі». В комплексі проводилися бібліографічні огляди, бесіди «Бережімо рідну природу», «Екологія Дніпропетровщини», в читальних залах оформлялися книжкові виставки «Навколишнє середовище та здоров'я людини», «Екологія і економіка України», «Землі квітучої краса», «Наслідки Чорнобиля». Лейтмотивом цих заходів – «Краса, добро, любов – скарби душі людської» та «В гармонії з довкіллям».

Проводячи планомірну, системну та послідовну просвітницьку роботу наукова бібліотека стала осередком навчально-виховної роботи, духовного спілкування, творчої, інтелектуальної діяльності й дозвілля та співпраці викладачів і студентів агроуніверситету.

Бібліографічні посилання:

1. **Братчик А.** Вплив студентських клубів за інтересами на формування особистості майбутнього фахівця аграрія/ А.Братчик // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки / Інститут педагогіки і професійної освіти АПН України; Запорізький інститут післядипломної педагогічної освіти: зб. наук. пр.–2002.–Вип. 25. – С.199–202.
2. На просторах поезії/ Дніпропетровський держ. аграр. ун-т; уклад .О.С.Паращевіна, А.Г.Братчик, В.О.Гескіна. – Дніпропетровськ. –2011.– 44 с.
3. Песни, рожденные в Гармонии/Сост. В.А.Гескина.– Днепропетровск. –Лири.–2011.– 91 с.
4. Хай душа проростає садами: зб. сценаріїв культурно-просвітницьких заходів літературної вітальні «Гармонія» / Дніпропетровський держ. аграр. ун-т, наукова бібліотека, уклад. А.Г.Братчик, Л.Є. Прудка, В.О.Гескіна. – Дніпропетровськ, 2011. – 104с.